

Datum
2020-05-28
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2020-4364

Yttrande

Till
Stadsbyggnadsnämnden

Översiktsplan för Malmö SBN-2018-1156

Arbetsmarknads- och socialnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på revideringen av Översiktsplan för Malmö. Nämndens bedömning är att föreliggande planförslag på ett föredömligt sätt visar riktningen för Malmö stads långsiktiga planering.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att planförslaget inte helt svarar mot Malmös utmaningar och behov i sitt fokus på framtida branscher och näringslivsutveckling. Nämnden önskar att planförslaget även presenterar en strategisk inriktning mot en ökning av arbetstillfällen inom exempelvis industri och tillverkning.

Nämnden anser vidare att översiktsplanen på ett tydligare sätt kan belysa eventuella mållkonflikter som kan uppstå i samband med förtätning. När befintliga områden förtätas riskerar det önskvärda tillskottet av bostäder med rimliga hyror att ske på bekostnad av gårdar och grönytor. En utemiljö som bjuder in till rekreation och lek är viktig för alla Malmöbor, men för de barn som växer upp i trångboddhet menar nämnden att dessa värden utgör en kompensatorisk faktor som särskilt behöver värnas.

Yttrande

Nämndens synpunkter presenteras nedan. Synpunkterna följer planförslagets disposition.

PRIORITERADE INRIKTNINGAR

Regional motor för grön tillväxt och sysselsättning

Planförslaget beskriver att de kunskapsintensiva och kreativa branscherna ökar mest i sysselsättning och att expansionsmöjligheterna för dessa ska tas tillvara. Vidare beskrivs att marknadsföringen av Malmö i tillväxksammanhang ska ”fokusera på profilområden som cleantech, life science, kreativa näringar, besöksnäring, handel, logistik och huvudkontor”.

Betydelsen av att mer yrkrävande företag som skapar många arbetstillfällen nämns kort i en avslutande mening.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att planförslaget inte helt svarar mot Malmös utmaningar och behov i sitt fokus på framtida branscher och näringslivsutveckling. Malmö ligger jämförelsevis lägre än liknande kommuner i fråga om arbetstillfällen inom tillverkning, utvinning och byggverksamhet, samtidigt som gruppen kortutbildade är relativt hög.

Arbetsmarknads- och socialnämndens målgrupper har ofta kortare utbildning och avsaknad av arbetslivserfarenhet och kan därför inte matchas mot kunskapsrika branscher.

Arbetsmarknads- och socialnämnden hade önskat att planförslaget presenterade en strategisk inriktning mot en ökning av arbetstillfällen inom exempelvis industri och tillverkning.

Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö

Arbetsmarknads- och socialnämnden välkomnar att hälsa har fått ta plats i översiktsplanen. Nämnden ser dock att det finns anledning att tydliggöra hur prioriteringar av åtgärder i framtiden kommer att se ut för att bidra till en mer jämlik hälsa i staden.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är positivt att behovet av fler och bättre mötesplatser lyfts i planförslaget. Mötesplatser som är så attraktiva att de skapar rörelse mellan olika stadsdelar behöver finnas på flera håll i staden och kan på så sätt bidra till ökad integration. I delar av staden där trångboddheten är större finns också ett behov av mötesplatser där boende kan mötas.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det finns anledning att tydliggöra hur sambanden mellan socioekonomiska faktorer såsom trångboddhet, låg folkhälsa, befolkningstäthet och bullernivåer kan ligga till grund för välgrundade prioriteringar av åtgärder. Nämnden hade önskat en beskrivning av och ett konstaterande om att det råder en ojämlikhet i Malmö i förhållande till människors utsatthet för exempelvis buller, luftföroreningar och tillgång till gröna områden, något som ibland även sammanfaller med trångboddhet. Människor med låg socioekonomi tenderar att i högre utsträckning bo nära trafiktäta vägar. De som drabbas av buller och luftföroreningar är i högre grad de som inte har förutsättningar att kunna välja att bo i mindre trafikerade områden. De bor dessutom ofta i områden med sämre tillgång till lugna gröna miljöer.

Barn tillhör de grupper som är känsligast för bullerstörning och barn tillbringar en stor del av sin barndom i bostadsområdet, skola och förskolan. Barns inlärning försämras mer av bullerstörningar än vuxnas. Nämnden hade därför önskat ett utökat fokus på att förebygga och avhjälpa buller.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är av stor vikt att en social konsekvensbedömning görs av översiktsplanen för att på ett bättre sätt framföra, likt en miljökonsekvensbeskrivning, vad för typ av sociala konsekvenser översiktsplanen kan skapa.

En nära, tät, grön och funktionsblandad stad

Arbetsmarknads- och socialnämnden ställer sig positiv till idén om den nära, täta, gröna och funktionsblandade staden. Nämnden vill dock belysa de målkonflikter och konsekvenser

som kan komma att uppstå som följd. När befintliga områden förtätas riskerar det önskvärda tillskottet av bostäder med rimliga hyror att ske på bekostnad av gårdar och grönytor. En utemiljö som bjuder in till rekreation och lek är viktig för alla Malmöbor, men för de barn som växer upp i trångboddhet utgör dessa värden även en kompensatorisk faktor som behöver värnas. I områden med stor barnfattigdom och trångboddhet anser nämnden att den yttre miljön särskilt ska prioriteras och utvecklas.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att översiktsplanen beskriver den blandade staden väl, men vill särskilt betona hur viktigt det är att skapa en blandad bebyggelse som tillåter ett flexibelt användande som kan anpassas efter framtida behov.

Nämnden vill även lyfta att den blandade staden beskrivs på ett bra sätt i planförslaget, men den bildliga gestaltningen kan utvecklas. De bilder som visas upp på planens framsida samt i dokumentet är Malmös västra och centrala delar, med fokus på närhet till vatten och nyproduktion. Detta kan tolkas som att dessa delar är särskilt prioriterade i Malmös övergripande planering. Det hade varit önskvärt om de bilder som skildrar personer var mer representativa för Malmös befolkning.

UTBYGGNADSSTRATEGI

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på strategin om att prioritera utbyggnadsprojekt som kan bryta fysiska och mentala barriärer. Nämnden välkomnar också synsättet att omvandlingsprocesser innebär möjligheter – till en bättre stad, till ökad delaktighet och till arbetstillfällen.

PLANERINGSSTRATEGIER

Bebyggelse

Tät och grön stad

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att planförslaget på ett bra sätt beskriver hur kraven på de gröna och blå kvaliteterna behöver ställas ännu högre i den täta staden.

Bostadsförsörjning

Arbetsmarknads- och socialnämnden vill understryka vikten av en bostadsförsörjning som tar hänsyn till alla Malmöbors förutsättningar. I Malmö finns det en stor grupp personer som har svårt att hävda sig på bostadsmarknaden. Konkurrensen om bostäder med lägre hyra är särskilt stor och det är därför särskilt angeläget att det byggs bostäder även för ekonomiskt svaga hushåll. Det kan till exempel röra sig om särskilt utsatta personer med komplexa behov, familjer vars enda hinder är svag etablering i Sverige eller unga vuxna.

Malmö stad behöver arbeta kortsiktigt för att lösa de akuta behoven såväl som långsiktigt för att säkra den framtida bostadsförsörjningen för stadens invånare. Tillgång till bostad är centralt för individens hälsa och självständighet. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det bör finnas en tydlig ambition i översiktsplanen att det kommer att göras försök för att

komma åt rimligare boendekostnader även i nyproducerade bostäder. Kommunen kan, genom att använda den kommunala marken strategiskt och kreativt, påverka vad som byggs. I planeringen av nya områden bör det prioriteras att det byggs bostäder med olika upplåtelseformer och av god kvalitet som kan tillgodose behoven för särskilt utsatta grupper på bostadsmarknaden. För att skapa en blandad stad krävs att det finns hyreslägenheter med hyror som hushåll med låga inkomster kan efterfråga.

Arbetsmarknads- och socialnämnden vill därför betona vikten av att bostadsförsörjningen och stadens planering av nya bostäder kan och bör användas som ett verktyg för att motverka segregation och hemlöshet. Nämnden anser att skrivelsen ”balans mellan områden med olika socioekonomiska förutsättningar ska eftersträvas” på sid. 23 är vag och menar att balans mellan områden med olika socioekonomiska förutsättningar borde vara högt prioriterat.

Resurseffektivt och klimatsmart byggande

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är angeläget att den omfattande byggnation som planeras i Malmö under de kommande årtiondena kan ske på ett miljömässigt hållbart sätt. Till arbetsmarknads- och socialnämndens målgrupper hör hushåll som till följd av låga inkomster och brist på billigare bostäder har svårigheter att etablera sig på bostadsmarknaden. Det är därför viktigt att eftersträva att även nybyggda lägenheter finns till lägre hyra. Miljömässig hållbarhet behöver inte nödvändigtvis stå i konflikt med ekonomisk hållbarhet, men nämnden ser det som viktigt att betona att en eventuellt ökad kostnad till följd av klimatneutralt byggande bör fördelas på ett sätt som inte enbart belastar slutkunden.

Trafik

Mobilitet och trafikinfrastruktur

Nämnden anser att en god infrastruktur kan ge många fördelar, inte minst ur miljöperspektiv och folkhälsoperspektiv. Utvecklingen av en blandad stadsbebyggelse i stationsnära lägen som även möjliggör övergångar mellan olika trafikslag ger goda också goda förutsättningar att nå den lokala och regionala arbetsmarknaden på ett enklare sätt än idag.

Cykel- och promenadstaden

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är särskilt positivt att planförslaget pekar ut att cykeltrafiken ska utgå ifrån ett barnperspektiv. Att alla barn tryggt ska kunna röra sig till fots eller med cykel i staden är en god målsättning.

Bilism och godstrafik

Som beskrivs i planförslaget är staden beroende av bilism och godstrafik. Nämnden anser att de strategier som presenteras i planförslaget visar hur staden kan dra nytta av bilismens och godstrafikens fördelar samtidigt som dess negativ påverkan på staden begränsas.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Petersson
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]